



AVRUPA İNSAN HAKLARI MAHKEMESİ

Cemal YÜCETÜRK - TÜRKİYE DAVASI

(Başvuru no:76089/01)

4 Ekim 2005

NİHAİ KARARIN ÖZET ÇEVİRİSİ

OLAYLAR

Başvuran Cemal Yücetürk 1961 doğumlu, T.C. vatandaşı olup İzmir’de ikamet etmektedir. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) önünde Ankara Barosu avukatlarından A. Tulay tarafından temsil edilmektedir.

Davanın nedenleri, tarafların belirttiği gibi şu şekilde özetlenebilir.

4 Mayıs 1998 tarihinde, Kara Kuvvetleri Komutanlığında yüzbaşı rütbesinde eski bir subay olan başvuru sahibinin, askeri sır teşkil eden belgeleri casusluk amacıyla topladığından şüphe edilmiş ve Milli İstihbarat Teşkilatı (MİT) tarafından gözaltına alınarak 9 Mayıs 1998 tarihine kadar sorgulanmıştır. Başvuran gözaltı süresinin bitiminde, zorla alınmış olan ifadesini farklı bir imzayla imzaladığını ifade etmektedir.

12 Mayıs 1998 tarihinde, başvuran, Ankara’da bulunan Genelkurmay Başkanlığı Askeri Mahkemesi’ne sevk edilmiştir. Mahkeme başvuranın tutuklu yargılanmasına karar vermiştir. Başvuran daha sonra, Mamak Askeri Cezaevi’ne götürülmüştür. Aynı gün, cezaevi doktoru tarafından muayene edilmiştir. Başvuranın vücudunda kötü muamele izleri tespit eden cezaevi doktoru, Gülhane Askeri Tıp Akademisi’nde detaylı bir muayene yapılmasını istemiştir.

15 Mayıs 1998 tarihinde, Gülhane Askeri Tıp Akademisi adli tıp uzmanı cezaevi doktorunun gözlemlerini doğrulayan bir rapor hazırlamıştır. Raporda başvuranın kollarında, koltukaltında ve sırtında, cezaevindeki ilk muayene tarihinden geriye doğru yedi ila on beş gün içerisinde meydana gelmiş olan değişik boyutlarda 19 ekimozun tespit edildiği ifade edilmektedir. Bu yaralar başvuran için hayati tehlike arz etmemekteydi.

22 Mayıs 1998 tarihli iddianameyle Genelkurmay Başkanlığı Askeri Savcılığı, casusluk girişiminde bulunmak suçundan Askeri Ceza Kanunu'nun 56§1-D maddesi ve Türk Ceza Kanunu'nun 133§1. maddesi uyarınca başvuran aleyhine ceza davası açmıştır.

4 Mart 1999 tarihinde, Askeri Mahkeme Adli Tıp Kurumu'ndan sağlık raporlarını incelemesini ve kötü muameleye ilişkin iddialar bakımından tespit edilen ekimozların olası nedenlerini ortaya koymalarını istemiştir.

27 Mayıs 1999 tarihinde, Adli Tıp Kurumu bir önceki sonuçları doğrulayan kesin raporu sunmuştur. Raporda sözkonusu ekimoz izlerinin ilk sağlık muayenesinden bir gün önce bizzat başvuran tarafından yapılmış olabileceği varsayımı reddedilmiştir.

17 Ekim 2000 tarihinde, Askeri Mahkeme başvuranı isnat edildiği fiillerden suçlu bulmuş ve on iki yıl altı ay hapis cezasına mahkum etmiştir. Askeri Mahkeme verdiği kararında, sağlık raporlarında varılan tespitler gözönüne alındığında, Milli İstihbarat Teşkilatı tarafından alınan başvuranın ifadesinin delil olarak yer almayacağını belirtmiştir.

14 Şubat 2001 tarihinde, Askeri Yargıtay, hukuka aykırı yöntemlerle alınan başvuranın ifadesinin kabul edilmemesi kararının uygun olduğunu vurgulayarak bu kararı onamıştır.

ŞİKAYETLER

Başvuran, kendisini itirafa zorlamak için gözaltında kendisine işkence yapıldığından ve insanlık dışı muamelelere maruz kaldığından şikayet etmekte ve AİHS'nin 3. maddesine atıfta bulunmaktadır.

HUKUK AÇISINDAN

5 Ağustos 2005 tarihinde, AİHM, Hükümet'ten izleyen beyanı almıştır:

“ Cemal Yücetürk tarafından yapılan 76089/01 no'lu başvuru kaynaklı davanın dostane çözümü amacıyla Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti'nin, ilgiliye *ex gratia* 10.000 Euro (On Bin) tutarında ödeme yapmayı önerdiğini bildiririm.

Her türlü maddi ve manevi zararı, masraf ve harcamaları kapsayan bu miktar, uygun dönemdeki her türlü vergiden muaf tutulacak ve başvuranlar tarafından belirtilecek olan bir banka hesabına Euro olarak yatırılacaktır. Ödeme, AİHS'nin 37 § 1 maddesine uygun olarak AİHM'nin verdiği kararın tebliğ edilmesini müteakip üç ay içerisinde yapılacaktır. Bahsedilen süre zarfında ödeme yapılmadığı takdirde, Hükümet, sözkonusu sürenin bittiği tarihten itibaren ve ödemenin yapılmasına kadar Avrupa Merkez Bankası'nın o dönem için geçerli faizinin üç puan fazlasına eşit oranda basit faiz ödemeyi taahhüt eder. Bu tutarın ödenmesi, davanın nihai çözüme kavuşturulmasını teşkil edecektir.”

1 Ağustos 2005 tarihinde, AİHM, başvuranın avukatı tarafından imzalanan izleyen beyanı almıştır:

“AİHM’de görülmekte olan, 76089/01 no’lu başvuru kaynaklı davanın dostane çözümü amacıyla Türkiye Cumhuriyet H k meti’nin Cemal Y ceturk’e, maddi ve manevi zararı, masraf ve harcamaları da kapsayan 10.000 Euro tutarını ödemeye hazır olduğunu not ediyorum.

Her türlü maddi ve manevi zararı, masraf ve harcamaları kapsayan bu miktar, AİHS’nin 37   1 maddesine uygun olarak AİHM’nin verdiği kararın tebliğ edilmesini müteakip üç ay içerisinde ödenecektir.

Bu öneriyi kabul ediyor ve sözkonusu başvuruya yol açan olaylar hususunda Türkiye Cumhuriyeti aleyhindeki diğer tüm taleplerden vazgeçiyorum. Davanın nihai sonuca ulaştığını bildiririm.

İşbu beyan, Hükümet’in ve başvuruların ulaşmış oldukları dostane çözüm çerçevesinde kayda geçmektedir.”

AİHM, tarafların üzerinde uzlaştıkları dostane çözümü kaydeder. Bu   z m n Sözleřme ve Eki Protokoller’de tanımlanan insan haklarına saygı ilkesine uygun olduğu kanaatinde olup, diğer taraftan, başvurunun incelenmesine devam etmeyi haklı gösterecek kamu düzenine ilişkin hiçbir gerekçe görmemektedir (AİHS’nin *in fine* 37   1 maddesi). O halde, AİHS’nin 29   3 maddesinin uygulanmasına son verilmesi ve de davanın zabıtlardan düşürülmesi uygun olacaktır.

BU GEREKÇELERE DAYALI OLARAK MAHKEME , OYB RL Đ YLE,

Başvurunun zabıtlardan düşürülmesine *karar vermiştir.*